

ТЕСТОВА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ЧИТАННЮ ЗА ТЕМОЮ «FASHIONANDCLOTHES» ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ

А. С. Птушка

к. філол. н., доцент, завідувач кафедри методик та практики викладання іноземної мови,
ХНУ імені В. Н. Каразіна

Іноземна мова — це специфічний навчальний предмет, в ній відбито характер країни, систему соціальних відносин, традицій [1]. Іноземна мова є важливим засобом спілкування між народами, ознайомлення з культурою країни та мовою, яка вивчається [2]. Сьогодні робота за новими програмами вимагає від викладача оволодіння комунікативною методикою навчання іноземних мов, яка розглядає заняття як діяльність спілкування [4, с. 67].

Одним з найважливіших видів мовленнєво-пізнавальної діяльності людини є читання. Читання іноземною мовою як комунікативне вміння та засіб спілкування є найрозповсюдженішим способом іншомовної комунікації, яким студенти мають володіти на високому кваліфікаційному рівні [3]. Саме тому постало таке важливе питання як аналіз тестової методики навчання читанню. Була вибрана тема — *Fashion and Clothes*, яка є обов'язковою під час навчання студентів ХНУ ім. В.Н. Каразіна на першому курсі. Практична частина дослідження була проведена в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна з групою студентів ЯА-11. Мета дослідно-експериментальної роботи полягала в детальному розгляді тестової методики навчання читанню за темою *Fashion and Clothes*. Наше дослідження складалося з таких частин:

- 1) відбір та адаптація текстів, відповідно до рівня навчання студентів;
- 2) виділення лексики, яка є об'єктом засвоєння;
- 3) розробка дотекстових, текстових та післятекстових вправ;
- 4) складання тесту для перевірки ступеня сформованості навичок та умінь читання студентів за темою *Fashion and Clothes*.

Отже, аналіз англомовних текстів у британських газетах та журналах дозволив відібрати тексти за темою *Fashion and Clothes*, які містять основну лексику за обраною темою. Згадані тексти подані нижче та їх одразу було адаптовано. При адаптації тексту головною метою було те, що з одного боку ми намагались зберегти ці тексти як цілісний продукт мовленнєвої діяльності освічених носіїв мови, а з іншого — компресувати ці тексти, адже в процесі навчання існує обмеженість обсягів текстів, які доцільно використовувати під час навчання іноземній мові. Найбільш поширеними причинами видалення фрагментів тексту є: а) надлишковість інформації, в) надмірна лексична ускладненість, с) невисока комунікативна цінність, d) перевантаженість власними іменами, географічними назвами, числами тощо.

Тож перейдемо до розгляду текстів за темою *Fashion and Clothes*, до видалення фрагментів та причини їх видалення:

There's a perfect pair of jeans for everybody

(Finding jeans that fit and flatter can be time consuming and frustrating, so with the help of six readers — who between them tried on over 60 pairs — we've found a style to suit everyone)

Приклад № 1:

Sue Tibballs, 34, freelance communications strategist, 5ft 6in, size 12/14

After having a baby, Sue found she'd put on weight around her midriff and now prefers wearing cropped trousers to jeans. I like the versatility of jeans, but I don't find them very flattering (надлишкова інформація). She really liked these Engineered Levi's jeans, however. These are really stylish — I like the way they're cut and the three-quarter-length leg. Fashion editor Alyson Walsh agrees: (перенасиченість власними назвами) Sue looks very young, so she can get away with trendy styles, and these Levi's are both feminine and flattering. Sue was converted. They'll be great to wear at home and they'll look even better as they fade, she says [5, p. 16].

Щодо адаптації цього тексту, то в даному випадку в тексті зустрічається надлишкова інформація, а також існує забагато власних назв, імен.

Приклад № 2:

Maureen Nottage, 47, district nurse, 5ft 10 1/2in, size 12

Maureen likes wearing jeans on her days off but admits she's not very adventurous in her choice of style. I have long legs and can always get longer-length jeans, she says, but I just don't know what to wear them with. I always look the same — jeans with a T-shirt or jumper (надлишкова інформація). The GH fashion team showed Maureen how to dress up denim and create a smart daytime outfit instead of her usual casual look. I'd never thought of wearing a pretty top like this with a pair of jeans but this outfit could take me anywhere and not look out of place, she says (невисока комунікативна цінність). Maureen liked the outfit — in particular the Warehouse straight-leg stretch jeans: I normally wear a high-waisted style with a tapered leg shape, so these are quite different for me — they're lower on the hip and wider at the hem. And they're very comfortable because they have some stretch in them. They look — and feel — so much better than my old pair [5, p. 16].

В другому прикладі серед найбільш поширених причин видалення фрагментів ми також зустрічаємо надлишкову інформацію і виділяємо невисоку комунікативну цінність.

Приклад № 3 демонструє завелику кількість назв та надлишкову інформацію, роздивимось сам приклад та його адаптацію:

Helen Durkan, 35, researchnurse, 5ft 2in, size 10

After they'd watched Helen try on 10 pairs of jeans, the GH fashion team began to realise what she's up against (надлишкова інформація). If a pair fitted Helen lengthwise, they didn't fit her waist, and girl's-cut jeans, shaped in at the waist, were simply out of the question. Eventually, Helen tried on a pair of Moto jeans from Top Shop: (забарго назв) the low waist and flared bootleg shape gave a good fit and extra length to Helen's legs. <These are comfy and I can dress them up or down,> she says. <I wouldn't normally choose stone-washed, but they're good for summer> [5, p. 16].

Приклад № 4:

Valerie Palmer, 32, senior creditcontroller, 5ft 9in, size 12/14

Although Valerie feels relaxed in jeans, she prefers chinos and stretch trousers. <I've only got two pairs of jeans, one of which I stole from my partner,> she says. <I don't think jeans look smart enough (надлишкова інформація).> Valerie tried a pair of Gap stretch jeans with a boot-cut leg to balance her shape. The dark colour, teamed with a bright top, looks modern and helps to draw attention away from Valerie's hips. Her verdict? <I like the shape and the stretch denim. They fit so well that I'm going to buy a pair> [5, p. 16].

В цьому короткому прикладі студенти зіштовхуються тільки з надлишковою інформацією.

В п'ятому прикладі серед найбільш поширених причин видалення фрагментів тексту є невисока комунікативна цінність та надлишкова інформація:

Liz Marin-Curtoud, 32, solicitor, 5ft 4in, size 14

Liz has to wear smart business suits for work, so she likes to relax at the weekend in jeans and trainers (невисока комунікативна цінність). <If I get a style that fits my bum, they're much too big on the waist,> she explains. Eventually, Liz chose a pair of regular-fit Easy jeans in black denim, which fitted her waist and were generous around the hips with a straight leg — the most flattering shape for a pear-shaped figure. Alyson recommended a turquoise linen shirt and sandals to give a feminine take on the casual look Liz loves (надлишкова інформація). <I never wear heels with jeans,> says Liz, <but they do make my legs look longer> [5, p. 17].

Приклад № 6:

Antonia Leach, 42, housewife and mother, 5ft 9in, size 18/20

Antonia wears jeans every weekend on her boat, so comfort and ease of movement are very important (надлишкова інформація). She prefers soft, lightweight denim, so chose a pair of Betty Barclay Weekend jeans. The style suits Antonia's figure perfectly: the high waist helps cover her stomach and the straight legs flatter her figure. Antonia liked the idea of dressing them up: <I love the way jeans can become part of a smart outfit with a few simple accessories. You can dress them to suit the occasion [5, p. 17].

Останній приклад включає в себе тільки надлишкову інформацію.

Отже, треба звернути увагу, що всі приклади мають надлишкову інформацію, також декілька текстів включають в себе невисоку комунікативну цінність та перевантаженість тексту власними іменами чи назвами, що також необхідно видалити. Але в жодному з текстів ми не побачили таку поширену причину видалення фрагменту як занадто ускладнена лексика, що підтверджує правильність підібраних текстів для студентів першого курсу, адже студентів не потрібно перевантажувати новою лексикою, щоб у них була можливість відпрацювати задану їм програмою кількість нового матеріалу досконало.

Аналізуючи тексти була виділена лексика, яка має стати об'єктом засвоєння студентами. Критерієм її відбору були відношення цих слів до активної лексики за темою *Fashion and Clothes* та її гіпотетична складність для конкретного контингенту студентів.

Нижче наведено таку лексику за частинами мови (іменники, дієслова та прикметники):

Nouns:	bootleg — чобіт	Verbs:	to convert — перетворювати
	crop trousers — бриджі		to fade — блякнути, вицвітати
	hip — стегно		tofit — підходити
	outfit — одяг		toflatter — прикрашати
	waist — талія		toworn out — зноситися
			togetawaywithtrendystyles — додержуватись модних напрямків

Adjectives:	accessory — допоміжний	generous — вдячний
	adventurous — сміливий	loose — вільний
	casual — випадковий	skimpy — скудний
	costly — цінний	stylish — модний, шикарний
	flare — виблискуючий	

На до-текстовому етапі головною метою є засвоєння активної лексики, яка далі зустрінеться в текстах. Власне, завдання зводиться до семантизації, тобто пояснення значення такої лексики. Нами була розроблена вправа — семантизація із застосування синонімів:

Find pairs of synonyms:

1) to be trendy	a) expensive
2) skimpy	b) baggy
3) loose	c) snazzy
4) to keep pace with	d) close-fitting
5) costly	e) to be in
6) stylish	f) snabby
7) worn out	g) to follow

Для розвитку умінь читання також можливо обрати методику підбору заголовку до тексту, підбір заголовків до абзаців тексту, множинний вибір, видалення фрагментів та ін., наприклад:

Match the headline (A — F) with the paragraphs (1 — 6):

1. After having a baby, Sue found she'd put on weight around her midriff and now prefers wearing cropped trousers to jeans. 'I like the versatility of jeans, but I don't find them very flattering.' She really liked these Engineered Levi's jeans, however. These are really stylish — I like the way they're cut and the three-quarter-length leg.' Fashion editor Alyson Walsh agrees: 'Sue looks very young, so she can get away with trendy styles, and these Levi's are both feminine and flattering.' Sue was converted. They'll be great to wear at home and they'll look even better as they fade,' she says.	A) How to loose jeans
2. Maureen likes wearing jeans on her days off but admits she's not very adventurous in her choice of style. 'I have long legs and can always get longer-length jeans,' she says, 'but I just don't know what to wear them with. I always look the same — jeans with a T-shirt or jumper.' The GH fashion team showed Maureen how to dress up denim and create a smart daytime outfit instead of her usual casual look. 'I'd never thought of wearing a pretty top like this with a pair of jeans but this outfit could take me anywhere and not look out of place,' she says. Maureen liked the outfit — in particular the Warehouse straight-leg stretch jeans: 'I normally wear a high-waisted style with a tapered leg shape, so these are quite different for me — they're lower on the hip and wider at the hem. And they're very comfortable because they have some stretch in them. They look — and feel — so much better than my old pair.	B) Double jeans it is modern
3. After they'd watched Helen try on 10 pairs of jeans, the GH fashion team began to realise what she's up against. If a pair fitted Helen lengthwise, they didn't fit her waist, and girl's-cut jeans, shaped in at the waist, were simply out of the question. Eventually, Helen tried on a pair of Moto jeans from Top Shop: the low waist and flared bootleg shape gave a good fit and extra length to Helen's legs. 'These are comfy and I can dress them up or down,' she says. 'I wouldn't normally choose stone-washed, but they're good for summer.'	C) Modern directions of jeans
4. Although Valerie feels relaxed in jeans, she prefers chinos and stretch trousers. 'I've only got two pairs of jeans, one of which I stole from my partner,' she says. 'I don't think jeans look smart enough.' Valerie tried a pair of Gap stretch jeans with a boot-cut leg to balance her shape. The dark colour, teamed with a bright top, looks modern and helps to draw attention away from Valerie's hips. Her verdict? 'I like the shape and the stretch denim. They fit so well that I'm going to buy a pair.'	D) Soft, comfort jeans
5. Liz has to wear smart business suits for work, so she likes to relax at the weekend in jeans and trainers. 'If I get a style that fits my bum, they're much too big on the waist,' she explains. Eventually, Liz chose a pair of regular-fit Easy jeans in black denim, which fitted her waist and were generous around the hips with a straight leg — the most flattering shape for a pear-shaped figure. Alyson recommended a turquoise linen shirt and sandals to give a feminine take on the casual look Liz loves. 'I never wear heels with jeans,' says Liz, 'but they do make my legs look longer.'	E) How to hide hips

6. Antonia wears jeans every weekend on her boat prefers soft, lightweight denim, so chose a pair of figure perfectly: the high waist helps cover her sto the idea of dressing them up: 'I love the way jeans accessories. You can dress them to suit the occasio

Або нами було розроблено та запропоновано ще одне завдання, яке показало високий рівень розуміння матеріалу студентами першого курсу, як наприклад:

Fragments (A — F) have been removed from paragraphs (1 — 6):

1. After having a baby, Sue found she'd put on we prefers wearingcropped trousers to jeans. Sue look away with trendy styles, and these Levi's are both converted. _____, she says.

2. Maureen likes wearing jeans on her days off bu ous in her choice of style GH fashion team shower and create a smart daytime outfit instead of her usi outfit — in particular the Warehouse straight-leg s waisted style with a tapered leg shape, so these are lower on the hip and wider at the hem. And they'r have some stretch in them _____

3. After they'd watched Helen try on 10 pairs of je to realise what she's up against. If a pair fitted Hel waist, and girl's-cut jeans, shaped in at the waist, v low waist and flared bootleg shape gave a good fit '_____', she says. 'I wouldn't normal good for summer.'

4. Although Valerie feels relaxed in jeans, she pref Valerie tried a pair of Gap stretch jeans with a boot-cut leg to balance her shape. The dark colour, teamed with a bright top, looks modern and helps to draw attention away from Valerie's hips. Her verdict? 'I like the shape and the stretch denim. _____.'

5. '_____', she explains. Eventually, Liz chose a pair of regular-fit Easy jeans in black denim, which fitted her waist and were generous around the hips with a straight leg — the most flattering shape for a pear-shaped figure.' 'I never wear heels with jeans,' says Liz, 'but they do make my legs look longer.'

6. Antonia wears jeans every weekend on her boat, so comfort and ease of movement are very important. She prefers soft, lightweight denim, so chose a pair of Betty Barclay Weekend jeans. The style suits Antonia's figure perfectly: the high waist helps cover her stomach and the straight legs flatter her figure. Antonia liked the idea of dressing them up: '_____. You can dress them to suit the occasion.

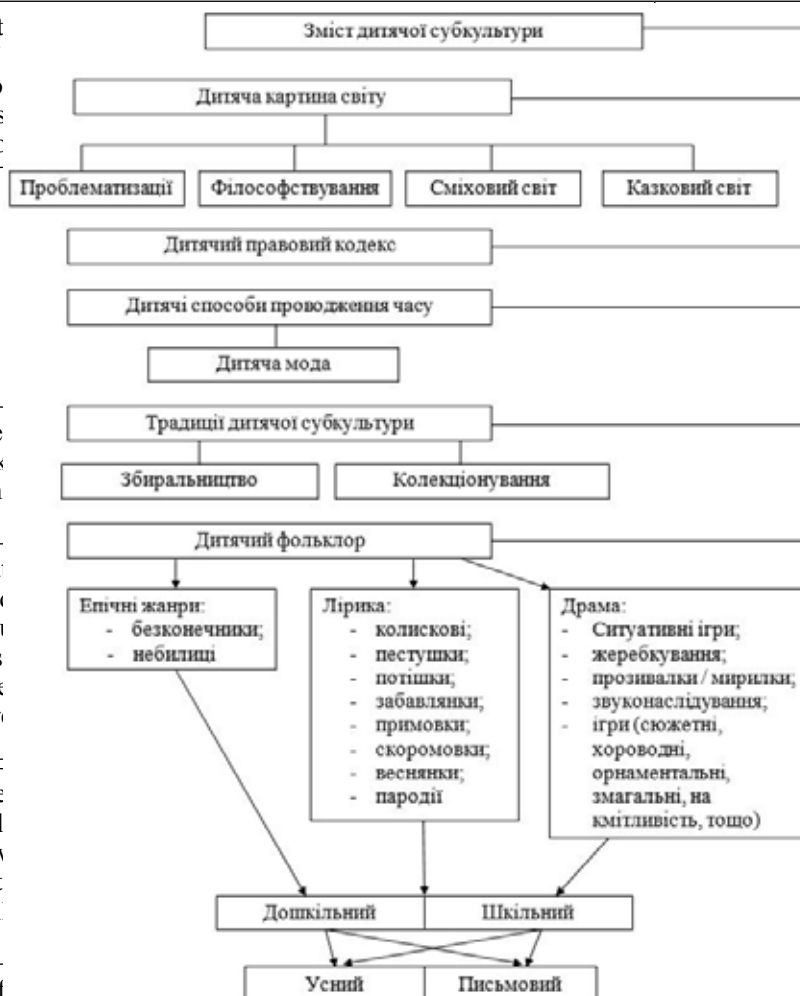

Рис. 1. Зміст та компоненти дитячої субкультури

D) I love the way jeans can become part of a smart outfit with a few simple accessories

E) These are comfy and I can dress them up or down

F) If I get a style that fits my bum, they are much too big on the waist

Далі до вже наведених текстів була запропонована ще одна ефективна вправа, яку можна зустріти майже в кожному підручнику після нового матеріалу:

Read the texts (A — F) and answer the questions (1 — 15):

Which of texts deals with:	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1) problems of excess baggage?						
2) problems of versatility of jeans?						
3) problems of jeans' fade?						
4) problems of jeans shape?						
5) problems of jeans stretch?						
6) problems of comfy jeans?						

7) problems of modern jeans?						
8) problems of longer-length jeans?						
9) problems of high-waisted style of jeans?						
10) problems of simple accessories for jeans?						
11) problems of heels with jeans?						
12) problems of jeans which can cover the stomach?						
13) problems of pear-shaped figure?						
14) problems of daytime jeans?						
15) problems of smart jeans?						

Завданням післятекстових вправ є виведення студентів у невідповідне говоріння застосовуючи засвоєний матеріал, це може бути: прочитайте слова та перекажіть текст, дайте відповідь на запитання та ін., наприклад:

Read words and retell the text:

Jeans, teenager, expect, snazzy, start, fashionable clothes, simply, fake, maternity clothes, drop off, fat.

Завданням тесту є перевірка читання студентів та рівня засвоєння матеріалу. Спочатку студентам надається новий текст на тематику, яку вони вивчають, а потім їм пропонується тест за цим текстом, але з даним, новим текстом вони ще не були ознайомлені, як наприклад:

Read the text and choose the right answer:

On Suits

«Everyone wants to be Gary Grant. Even I want to be Gary Grant.» Gary Grant

Without suits, men would have nothing. In the hierarchy of style, a good suit remains a man's only trump card. Even in this sad age of casual-wear, the suit still carries an air of success, taste, and sophistication. It is designed to make you look better, to break boundaries between social classes, to make a small man tall with pinstripes or a fat man rich with soft wools. The suit looks good in restaurants, trains, dinner parties or Paris; in short, everywhere you want to be. It is, in its best forms, a complete outfit that will never fail you.

And that is exactly what it will do, if you treat it right. Unfortunately the majority of suits you see look awful. This isn't necessary. Even if you work ten hours with your jacket on, being mindful of your clothing will keep you ready for cocktails after work. Too many men either don't care or don't know how to wear a suit, and, suitably, look like shit. This is worth avoiding.

To start us off, a few general rules should be observed when approaching a suit, and most apply to good dressing in general:

The suit, no matter the style, needs to fit your body, closely. This means all pieces should be cut and tailored appropriate to your form. Surprisingly, this doesn't require a lot of money (\$500 can, in fact, get you a good suit) but it does take an eye, and the strength to ignore any saccharine compliments from salesmen.

Trends have six-to-eighteen-month shelf lives. If you plan to retire your suit in this window, feel free to splurge. Otherwise, shop considerately.

Suits are made of wool or cotton, and their variations. Additional fabrics need not apply.

You are an interesting, confident, multi-hued man. Let others learn that from how you behave, not from the label on your jacket.

A suit jacket goes with suit pants, not with jeans or chinos. If you want a casual jacket, buy a sport-coat or a blazer. Stand-up comedians are regularly shot over this rule.

If you're not comfortable — if you don't feel the suit's appropriate for you - the salesman's looking out for his commission, not your style.

A modestly, well-dressed man has never failed to impress. Yes, never.

Assuming you're not an investment banker, you don't need ten suits; you only need four. This means you can be a discerning shopper and spend time accumulating, then keeping your suits in good condition (dry clean once a year, then more for spills; don't you dare iron it yourself). Think of the process in terms of collecting, spending years searching for that one original-packaged Chewbacca [6, p. 36].

1. What can you tell about suits?	A) Without suits, men would have nothing	2. What means suit for man?	A) Success
	B) It is not very important thing		B) Taste
	C) It is very important thing		C) Nothing

	D) It is a trump card for man		D) Sophistication
3. Do men know how to wear a suit?	A) Yes, all men know how to do it	4. Is suit a complete outfit?	A) Yes, it is a complete outfit
	B) Too many men do not know how to wear a suit		B) No, it is not a complete outfit
	C) Nobody knows how to do it		C) Sometimes it is a complete outfit
	D) Not everyone		D) Never it is a complete outfit
5. Where do the suits look good?	A) In trains	6. What are suits made?	A) Wool
	B) In dinner parties		B) Cotton
	C) In bars		C) Silk
	D) In restaurants		D) Leather
7. Is it important for suit to fit your body?	A) Yes, it is important	8. How many suits need the man?	A) It does not matter
	B) Sometimes it is important		B) Four
	C) No, it is not important		C) Ten
	D) It is never important		D) Two

Отже, наше дослідження складалося з трьох основних етапів:

1) *Eman* — констатуючий. У ході експерименту були сформовані контрольна та експериментальна групи на базі студентів групи ЯА-11. Всього в групі 11 студентів, один з них навчається за індивідуальним планом, тому в експерименті прийняли участь 10, в експериментальній і контрольній групах було по 5 студентів. До початку дослідно-експериментальної роботи студенти вже володіли однаковими знаннями розуміння англійської мови їх рівня (вони вміли читати, перекладати, розуміти та говорити іноземною мовою), проте безпосередньо до процесу читання нового матеріалу за темою *Fashion and Clothes* вони не приступали. Таким чином, вихідний рівень оволодіння новим матеріалом за темою *Fashion and Clothes* дорівнював нулю.

2) *Eman* — формуючий. Його метою було експериментальним способом випробувати можливість використання різних прийомів роботи з іншомовними текстами при навчанні читанню. Практична робота складалася з серії текстів за темою *Fashion and Clothes* та сетом вправ до цих текстів. Успішність оволодіння читанням англійською мовою забезпечувалася не тільки продуманими та гарно розробленими, підготовленими вправами, але і цілісним підходом до студента як індивіду, суб'єкту пізнавальної, комунікативної, ігрової активності, особистості, індивідуальності, що в даний час інтерпретується як антропологічний підхід до організації навчання іноземної мови у ХНУ імені В. Н. Каразіна.

Отже, розглядаючи п'ять студентів в експериментальній групі як 100 %, наш аналіз результатів показав, що 80 % студентів (4 студента) в експериментальній групі впоралися із запропонованими завданнями, які включали до себе адаптацію текстів (тобто ми із студентами виявили всі необхідні, найбільш поширені причини видалення фрагментів тексту, до яких відносяться: надлишковість інформації; надмірна лексична ускладненість; невисока комунікативна цінність; перевантаженість тексту власними іменами, географічними назвами, числами, тощо і прийшли до висновку, що без цієї надлишкової інформації тексти засвоюються швидше та ефективніше). Далі після того як із студентами була виділена та вивчена активна лексика, яка є об'єктом засвоєння, їм були запропоновані дотекстові, текстові та післятекстові вправи, з якими вони впоралися, майже на 100 %. 20 %, тобто один студент, не впорався із завданнями, або виконав їх не повністю. У результаті дослідження стало очевидним, що рівень оволодіння тестовою методикою навчання читанню за темою *Fashion and Clothes* в експериментальній групі вищий ніж у контрольній групі, де студентам були запропоновані такі ж самі тексти, але без апробації та виділення основної лексики. Більшість студентів в контрольній групі погано впоралися з дотекстовими, текстовими та післятекстовими вправами.

3) *Eman* — перевірний. На цьому етапі була знову проведена діагностика тестової методики навчання читанню за темою *Fashion and Clothes*. Студентам обох підгруп було запропоновано ознайомитись з новим текстом за темою *Fashion and Clothes* до якого був прикріплений тест для перевірки ступеня сформованості навичок та умінь читання студентами першого курсу за темою *Fashion and Clothes*. Результати експериментальної групи близькі до 100 %, а контрольної групи лише до 50 %, що доказує ефективність тестової методики навчання читанню за темою *Fashion and Clothes*.

Отже, проведене дослідження за тестовою методикою навчання читання за темою *Fashion and Clothes* ще раз підтвердило актуальність обраної теми. Головною практичною ціллю навчання іноземної мови є необхідність навчити студентів читати адаптовані і неадаптовані тексти, так як розвивати уміння і навички усного мовлення необхідно у зв'язку з прочитаним та на його основі, і допомогти їм в цьому нелегкому процесі за допомогою тестової методики навчання читання.

Література

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка (стилистика декодирования). Л. : Просвещение, 1981. 292 с.
2. Гальперин И. Р. Стилистика английского языка : учеб. М. : Высшая школа, 1981. 318 с.
3. Минько Э. В. Методи й техніка прискореного конспектування й читання : учбово-методична допомога. М. : Спб., 2001. 98 с.
4. Пассов Е. И. Урок иностранного языка в средней школе. Игра — дело серьезное. М. : Просвещение, 1988. 130 с.
5. Birth B. C. There's a perfect pair of jeans for everybody. Good Housekeeping. Journal for the grown-up woman. N.Y. : House Publication, 2001, vol. 5, no. 2. 32 p.
6. Elimn G. R. On suits. Magazine «Best». L.: Fashion Public, 2003, no. 15. P. 70.